ВІСНИК
УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ

Ч. 6/44 КРАКІВ - ЛЬВІВ 15.VI.1943.

ІСПИТ ЗРІЛОСТИ ГРОМАДЯНСТВА.

Політична зрілість народу вимагає, щоб вміти вирізняти зпоміж усіх справ - справи ті, що найважніші, і відповідно до того слід до них ставитись, присвячуючи їм максимум уваги та енер[гії]. Це основна політична засада життєвої мудрости, а вона вчить, що є такі справи, з яких можна жартувати, але є й такі, з яких жартувати ніяк не можна.

Ніхто не заперечить, що найважніша справа під теперішню пору - це формування галицько-української дивізії. Кожний розуміє, що жертва української крови не належить до таких справ, до яких можна б ставитись легковажно. Військовий вишкіл українців, наша участь у війні - це під теперішню пору для нас чи не найважливіші справи, такі справи, що вимагають якнайсеріознішого підходу.

Воно не диво, що ворожа пропаганда, ставлячи собі за завдання зводити українців на бездорожжя, дезорганізувати українську громадську думку, що вона всіх своїх зусиль докладає, щоб зменшити вагу формування СС Стрілецької Дивізії Галичина, щоб люди ставились до цієї справи як до справи другорядної, а не найактуальнішої.

Ворожа пропаганда намагається використати для своєї мети закони психології мас. Психіка мас підлягає звичайно законам своєрідної вібрації, хвилювання: після надзвичайного під"єму приходить часто хвиля збайдужіння, апатії. До цього психологічного явища підтягає ворожа пропаганда свою " діяльність".

Час імпозантних святкувань, дефіляд, урочистих промов - минув. Формування СС Стрілецької Дивізії Галичина перейшло в стадію буденної праці. Приймальні комісії об"їжджають містечка й села працюють повною парою, але без крику. Підготови до поклику прийнятих добровольців, до розміщення в вишкільних базах вимагають багато праці, але та праця, зі зрозумілих причин, відбувається не на вулиці.

Для ворожої пропаганди цього досить, щоб твердити з нахабністю, що справа формування Галицької Дивізії " заглухла", що " влада перестала нею цікавитись " і таке інше. Крім цього ворожі сплітки підсувають думку, наче б то ціла акція у зв"язку з творенням дивізії мала за мету лише пропагандивний ефект. Усі ці чутки та сплітки спрямовані на те, щоб морально роззброїти галицьких українців, ослабити їх тверду волеву постанову - використовувати за всяку ціну нагоду, щоб узяти участь у збройній боротьбі в ім"я майбутности свого народу, щоб зі зброєю в руках іти на зустріч усім можливостям у майбутньому.

Ця оргія ворожої пропаганди вимагає від нас подвоєної чуйности і повного зрозуміння поваги хвилини, повного зрозуміння серіозности справи.

Кожна війна починається маніфестаціями, висловами захоплення, ентузіязмом, та ні одне, ні друге, ні третє не вирішають висліду війни. Куди більше значення має скромна, жертівна витривалість. І такої витривалости, жертівної витривалости, волевої напруги на довгий час, на далеку мету вимагає від нас справа формування Галицької Дивізії, коли ми хочемо, щоб ця справа могла дійсно причинитись до боротьби за краще майбутнє нашого народу.

Ворожа пропаганда підсуває думку, наче б то зголошення добровольців до дивізії було лише формальним актом без більшої ваги. Та це - чиста брехня! Кожний доброволець підписує при зголошенні зобов"язання, яке підпорядковує його военному законові, законові без сантиментів. Зголошення до Дивізії це не - демонстрація - не - " приклад ", тут кожний, що зголосився, кинув на терези кривавої боротьби своє життя! А без такої боротьби народ ніколи нічого великого не осягне! Коли б хтось з нас думав інакше, то це був би знак початку великої деморалізації, яку кожному народові несе перерва на довгий час його військової традиції.

Вияви такої деморалізації, невміння думати катеґоріями війни дорого коштували нашому народові двадцять кілька років тому.

На щастя, здорова більшість українського громадянства розуміє, що справа Галицької Дивізії не може бути справою скороминущих ефектів і мінливих настроїв. Ця справа - іспит його зрілости - - вона доказ твердости його рішення взяти в свої руки свою власну долю навіть у найтяжчих умовах.

Др. Володимир Кубійович.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ.

Всім УОК /УДК/ і Делегатурам до відома!

I/ Зміна назви.

Подаємо до відома, що на основі конференції Проводу УЦК з Внутрішнім Правлінням у Кракові від I.червня ц.р. перестає існувати Львівський Відділ УЦК у Львові. На його місце з цим днем повстав у Львові т.зв. Діловий Осередок.

Супроти цього впроваджується тепер назва:

Український Центральний Комітет - Діловий Осередок у Львові.

по німецьки: Ukrainischer Hauptausschuss , Dienststelle Lemberg.

Проводи Комітетів і Делегатур подадуть негайно цю зміну до відома всіх своїх працівників.

-.-.-.-.-

2/ Поїздки з Комітетів і Делегатур до УЦК у Львові.

Для вдержання постійного і безпосереднього зв"язку між УЦК та його низовими клітинами, потрібні є не лише поїздки делегатів УЦК до низових клітин, але й навпаки поїздки відпоручників низових клітин до Централі.

Одначе, щоб ті поїздки принесли хосен для обох сторін та осягнули свою ціль треба цю справу належно унормувати.
Як показує дотеперішній досвід, то з деяких клітин приїжджають відпоручники до Львова може аж зачасто, натомість з інших протягом довгих місяців ніхто не показується. Водночас Проводи УОК і Делегатур повинні допильнувати, щоб їх відпоручники, їдучи до Львова, полагоджували дійсно службові справи, а не задержувались у Львові по кілька днів для полагодження своїх приватних справ.

Для належного унормування повищих справ видаємо отці доручення:
I/ відпоручник Комітету чи Делегатури, виїжджаючи до Львова для полагодження урядових справ мусить одержати від Голови клітини письменне відрядження, в якому має бути стверджене для полагодження яких справ виїжджає, та як довго має тривати його побут у Львові;

2/ кожний, що приїжджає до УЦК у Львові в урядових справах мусить в першій мірі зголоситись в ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ Відділі при вул. Парковій ч. I0/II пов., кімната ч.37, в якому одержить парафу та рівночасно подасть для того Відділу потрібні інформації з терену. Без парафи того Відділу інші відділи не будуть полагоджувати інтересантів з терену, хіба у виїмкових випадках.
/ Хто реф(л)ектує на нічліг чи харч - то повинен це зголосити в Персональному Бюрі УЦК при вул. Парковій I0. партер наліво, в міру можливости до год. I0. рано. /.

3/ Нові умовини праці.

Творення Галицької Дивізії наложило на наші клітини зовсім нові обов"язки та поставило перед ними нові завдання. Внаслідок того, що багато працівників наших клітин зголосилося до Дивізії та поважна частина з них відійде до військової служби - наш службовий апарат значно зменшиться. Наші клітини мусять взяти це під увагу та в першій мірі старатися, щоб при помочі зменшеного службового апарату, завдяки кращій організації праці, виконати не тільки дотепері шні, але й нові завдання. З другого боку наші клітини повинні в міру можливости подбати про поповнення службового апарату в рямцях затверджених штатів, які вони вкоротці одержать.

Рівночасно завважуємо, що в останньому часі багато наших клітин у зв"язку з організацією Дивізії полишили на боці свої основні обов"язки і завдання, а цілу увагу й енергію спрямували виключно на організацію Дивізії. Це не є правильне. Ми не сміємо забувати, що крім тої справи, маємо виконувати свої моральні обов"язки, продовжувати дотеперішні акції та рівночасно зі збільшеною активністю охоплювати поодинокі ділянки нашого життя.

Для прикладу ,як слід вести працю, подаємо виїмки зі звіту організаційного підреферента за м. травень 1943р. одної Делегатури, що зовсім правильно крім великої активности в ділянці організації Дивізії не лише не зменшила, але може навіть збільшила свою працю також в інших ділянках:

I. 1/ З рамени УЦД відбуто 346 поїздок. З того в справах УЦД 32 поїздки, а в справах творення Галицької Дивізії 314 поїздок. З 314 поїздок в справах організації Галицької Дивізії Голова УЦД відбув 2 поїздки, Підреферент військових справ 27 поїздок, підреферент культ. праці 6 поїздок, фінансовий підреферент 6 поїздок, господарський підреферент 5 поїздок, організаційний підреферент 20 поїздок, комбатанти бучацького повіту /46 комбатантів / 248 поїздок.

2/ Дня 4 травня проведено повітову нараду проводів УОТ. голов сіл, голов волостей та інтелігенції нашого повіту. Ціль наради, точне обзнакомлення громадян повіту, що зробила УЦД за звітний 1942/43 р.

3/ Відбуто 3 засідання Повітової Делегатури, 6 засідань Повітової Жіночої Секції, 1 засідання Колегії Дошкілля, 2 засідання Комісії опіки над хворими, 2 засідання Комісії народних кухонь, 2 засідання Комісії Шкільних кухонь, 1 засідання Комісії сиротинців, 1 засідання Станової кухні, 1 засідання Комісії опіки над погорільцями, 1 засідання Комісії допомоги бідноті міста.

4/ Зорганізовано канцелярію військової підреферентури.

5/ Пороблено всі можливі заходи в справі зорганізування канцелярії УЦД.

II. Підреферентура Культурної Праці:

1/ Зорганізовано два мистецькі вечорі для інтелігенції.
2/ Зорганізовано виставку книжки та виставку образотворчого мистецтва, мистців - студента Харківського Університету, Грузбенка Семена, та проф. Торговельної Школи Танасевича Осипа.
3/ Проведено другу рунду Драмгуртків.

4/ Повітова Жіноча Секція вела свою роботу за: а/ проведення акції чистоти в помешканнях, б/ створення породень для матерей, в/ посилену акцію висилки листів до наших робітників в Німеччині, г/ підготування до повітової наради жіноцтва.
5/ Організаторка жіноцтва провела 9 провірок Жіночих Гуртків та зорганізувала 6 нових.
6/ Заходами УПД та організаторки дошкілля зорганізовано 40 Дитячих Садків.
7/ Закінчено курс провідниць дитячих садків, який закінчило 63 садівнички.
8/ Закуплено для дитячих садків в нашому повіті забавок на суму 7604 зл.

III. Підреферентура Суспільної Опіки:

I/ Зібрано на допомогу полоненим 848.92 зл., які вислано до диспозиції УДК.
2/ Комісія опіки над переселенцями вплинула на громадян, які перевозили переселенців з Равщини, щоб вони зріклись своєї заплати / фонд 800 зл. який призначив окружний староста на користь переселенців. З суми з якої зріклись фірмани виплачено для переселенців в місяці травні 817.50 зл.
3/ Виєднано у влади дозвіл на закуп II пожидівських будинків, які погорільці розібрали на відбудову своїх забудувань.
4/ Виєднано для погорільців 200 пар дерев"янок та грошеву позику в Українбанку в сумі 96.000 зл.
5/ Зорганізовано при п"ятьох народних школах шкільні кухні, з яких користає 460 учнів.
6/ Комісія опіки над хворими влаштувала для хворих в бучацькому шпиталі " свячене" та наладнала справу дижурів. Кожної неділі дижурували в шпиталі дві пані, які старались кожної неділі обдарувати хворих, папіросами та пресою.
7/ С.О. в порозумінні з Комісією грошевої допомоги виплатила для бідноти міста Бучача і повіту допомогу в сумі 2.121.40 зл.
8/ Наладнано справі абонементних карток в Становій кухні.
9/ Пороблено всі можливі заходи в справі відкриття буфету при Становій кухні в Бучачі.

IУ. Господарська Підреферентура.

I/ З кінцем травня працювало в нашому повіті 78 кружків "Сільського Господаря" та 26.Х.В.М. в яких проводило працю 42 гуртки. Вище згадані гуртки об"єднували 476 змагунів. З того 278 хлопців, 198 дівчат.
2/ Переведено реорганізацію Проводу Об"єднання Купців.
3/ Винаймлено домівку в якій веде постійну працю Об"єднання Купців.
4/ Закінчено Тримісячний торговельний курс при Торговельній школі, який в Бучачі, який закінчило 34 купці.
5/ Об"єднання ремісників нав"язало зв"язки з Окружною Групою Ремесло / Крайсгруппе Гандверк /.
6/ Ремісники старалися за приділи сирівців.

У. Підреферентура Опіки над Молоддю:

I/ Підреферент Опіки над Молоддю підчас поїздок в справі Гал.Дивізії / 7 поїздок/ обговорював справи молоді.

2/ Спортовий клюб "Буревій" з Бучача провів змагання в копаному м"ячі зі Спортовим Клюбом "Чайка"з Чорткова та " Пробій" з Монастириськ.
3/ Стараннями Спортового Клюбу " Буревій" відбувся репрезентаційний змаг в копаному м"ячі міста з кооперацією.

УІІ. Фінансові справи:

І/ Спроваджено з УДК ділові книги та друки, які переплетено в місцевій переплетні.
2/ Зібрано 8.809.34 зл. національної вкладки, І.347.30 зл. в імпрез, 984.80 зл. з членських вкладок УОТ, 99І зл. на Кецус.

УІІІ. К а н ц е л я р і я.

І/ Полагоджено 97 справ.
2/ Прийнято І75 писем, вислано 23І письмо.
3/ Видано 206 виказок та 32 посвідки.
4/ Видруковано І07 люстраційних листків для провірки УОТ та 6 інструкцій для тих, що мають проводити люстрації.
5/ Вислано до УОТ два обіжники.

Виїмки з повищого звіту можуть бути взором праці для інших наших клітин.

Керманич
Організаційного Відділу

С У С П І Л Ь Н А О П І К А.

І/ Лікувальна оселя УДК в Криниці.

Подається до відома, що лікувальна оселя УДК в Криниці є чинна дальше, але тільки у віллі " Білий Дім ". З огляду на обмежене число місць /25/ можуть з побуту в Криниці користати в першій мірі лікуванці з терену старого Г.Г., а з терену Галичини тільки ті особи, які безумовно потребують лікування в Криниці та залучать відповідну лікарську посвідку.

2/ Нова відпочинкова оселя УДК.

З днем 20. червня ц.р. буде уруховлена відпочинкова оселя УДК в Ямній, б. Яремча в будинку давнішої вчительської оселі "Маковиця".

Оселя призначена в першій мірі для працівників Комітетів та учительства. В міру вільних місць могтимуть користати також і інші українські громадяни, що потребують відпочинку, передусім працівники державних урядів та українських установ.

Побут гостей триватиме згідно з зарядженням Правління Г.Г. два тижні. Особи, що потребують довшого відпочинку, мусять предложити окрему лікарську посвідку, що це стверджувала б.

Прохання про приняття треба подавати через УДК, УОК, Делегатури на окремих формулярах з лікарською посвідкою просто до УЦК, Краків, Зелена 26/II.
Оселя в Ямній має виключно відпочинковий характер і тому там не має ані лікарської опіки ані ніякого лікування мінеральними водами. Всі особи, що одержать приняття до оселі в Ямній та туди виїжджають мусять привезти зі собою харчеві картки зі своєї місцевости, згл. посвідку з громадського уряду, що з харчевих карт не користають. Також слід привезти з собою подушку, простирало і коц.

3. Справа вношення прохань про приділ місць у відпочинкових оселях.

Звертаємо увагу громадян, що стараються про приділ місця в лікувальних оселях, щоби старалися вчас / около 2 місяці перед заміреним виїздом/ про приділ місця в оселях, бо з огляду на великий наплив прохань справа їх поладнання в уряді Г.Г. триває досить довго. Всякі понаглення відносно прискорення полагодження прохань є недоцільні, бо це не залежить від нас і тому на них зовсім не будемо відповідати.

Крім цього ще раз пригадуємо, що літньою порою можуть користати з побуту в оселях передусім ті громадяни, що працюють по урядах і установах і потребують лікування чи відпочинку, а іншою порою з побуту в оселях користати не можуть. Особи, яких виїзд до осель не є зв"язаний службовими заняттями, мають можливість користати з побуту в оселях осінню та зимою.
Також не можуть користати в часі літнього сезону з побуту в оселях 2 особи з тієї самої родини, чи жінка з дітьми, Це можливе хіба осінню, коли не має великого напливу лікуванців.

4. Справа ремонту та закупу устаткування для бурс.

Доручаємо всім Комітетам перевести в часі літніх ферій ремонти по бурсах, згідно з заморожденим на цю ціль бюджетом, та закупити необхідний інвентар / столи, крісла, шафи тощо/.

5. Інвентаризація по бурсах.

Після закінчення шкільного року треба перевести інвентаризацію бурсового майна та харчевого магазину, Інвентаризацію проводять члени комісії бурс. Всі рештки харчів, що не підлягають зіпсуттю, треба задержати до нового шкільного року, всі інші віддати за розпискою до диспозиції реф. суспільної опіки.

Керманич Відділу
Суспільної Опіки.

КУЛЬТУРНА ПРАЦЯ.

I. Оживлення і пожвавлення діяльности УОТ.

Весняні й літні роботи в полі та короткі вечорі - звичайно послаблюють дещо культурно-освітнє життя по наших селах. Діється це тим більше тепер, у важкий воєнний час, коли багато наших молодих сил виїхало на роботи до Німеччини, коли пара десятків тисяч нашої чоловічої молоді працює на Службі Батьківщині, коли десятки тисяч нашої боєздатної молоді та старших колишніх вояків вступають до СС-Стрілецької Дивізії " Галичина". Брак тих людей відчувається тепер уже по всіх наших місцевинах, щораз більше проріджуються ряди діяльних членів УОТ. А проте культурно-освітнє життя по наших селах не сміє припинитись і затихнути геть-чисто. Тому то якнайживішу участь у цьому житті мусять тепер узяти на себе всі ті, що ще залишились на місцях - люди старші та головно наше жіноцтво. Ті мусять тепер із якнайбільшим завзяттям і посвятою плекати й далі наші рідні національно-культурні цінності, бо на них виростає, викристалізовується і могутніє дух народу - перша й найважніша основа людського життя взагалі. Тим то, не занедбуючи ніодної ділянки дотеперішньої роботи УОТ, треба тепер якнайбільше уваги присвятити справі дитячих садків, щоб вони були цього року по всіх наших місцевинах, щоб вони охопили собою всю нашу передшкільну дітвору, щоб вони задовільнили нашій дітворі всі життєві, здоровні та виховні потреби. Тут мусить бути якнайтісніша співпраця УОТ з місцевою рідною школою і церквою. А все наше юнацтво, що кінчає початкову школу й 14. рік життя, зараз же охопити в організацію УОТ, щоб тут створити культурно-освітню й національно-виховну надбудову нашої початкової школи. Бо дошкілля, школа й пошкілля - це один безперервний ланцюг виховання нового покоління.

І це наше покоління, не зважаючи на всі труднощі нашого теперішнього життя, мусить виростати в національній духовості та в культурній традиції. Ось для чого то діяльність УОТ не сміє припинитись ні на хвилину. Ось для чого треба оживити й пожвавити діяльність УОТ!

II. Дальша черга рефератів для Українських Освітніх Товариств.

У продовженні циклю рефератів, призначених для прочитання в УОТ-ах появилися дальшою чергою слідуючі числа:

28. Праця і обов"язки хліборобів під сучасну пору.
29. Допомогова акція Українського Центрального Комітету українському населенню.

У черзі рефератів призначених для міських світлиць інтелігенції появилися:

3. Св. Боротьба з ворожою пропагандою та дефетизмом.
4. Св. Господарство України в історичному розвитку.

III. Поклін Маркіянові Шашкевичеві.

Відділ Культурної Праці УЦК видав циклостилевою відбиткою збірку матеріялів та вказівок п.н." ПОКЛІН МАРКІЯНОВІ ШАШКЕВИЧОВІ" - як додаток до Вісника УЦК ч.5/43., з 1/V.1943., стор. 26, ціна 8.-зл.

В збірці цій вміщено 3 доповіді, 4 твори поета, 5 віршів про М.Шашкевича, 3 пісні з нотами на мішані хори та вступні вказівки. З того матеріялу можна вже скласти гарну програму, таку, яка найкраще підходитиме до рівня, умовин праці та виконних сил УОТ. Ці роковини, не зважаючи на різні труднощі теперішнього воєнного часу, повинна гідно пошанувати ціла Галичина та якмога найвеличавіше ті наші місцевини, що найтісніше зв"язалися з пам"яттю М. Шашкевича - Підлисся, Золочів, Бережани, Гумниська, Нестаничі, Новосілки Ліські та Львів. На ці святкування цілий місяць червень проголошуємо місяцем пошани 100-річчя смерти Маркіяна Шашкевича. А, щоб не свято було живе й залишало якийсь слід за собою, варто з приводу його призадуматися над потребами нашого теперішнього національного розвитку, чи над найважнішими потребами нашої місцевини та створити або хоч започаткувати якийсь поважний національно-громадський вчинок, гідний пам"яти великого Відродженця і Пробудника Галицької Землі.

ІУ. Літня робота бібліотеки.

Всі Українські Окружні Комітети і Делегатури подбають, аби в літніх місяцях бібліотеки УОТ були приведені до порядку, а то: книгозбір перечищених від шкідливої літератури, оскільки вона ще денебудь затрималася. Всі книжки бібліотеки повинні бути вписані в інвентар та зладжений систематичний каталог. Самі книжки повинні бути просушені, перечищені, провітрені, пообтирані від пороху, направлені, а шафи і полички обмиті і просушені. Чистку в бібліотеці треба робити в теплий, спокійний соняшний день. До помочі собі нехай бібліотекар запросить гурток читачів з молоді.

У. Порадник для бібліотекарів.

Недавно вийшов із друку" Порадник для бібліотекарів", який буде розісланий в певній кількості УОК і Делегатурам для УОТ, залежно від потреби.
У підручнику подане діловодство громадських бібліотек, яке Відділ Культурної Праці УЦК приняв за взір для бібліотек УОТ.

Діловодство це дуже нескладне, легке до переведення й уявляє з себе мінімум домагань у справі бібліотечної техніки. Це не перешкоджає більшим бібліотекам, де стоять у проводі фахові сили, прим. по деяких бібліотеках УОК в містах / Станиславів, Тернопіль, та ін. /, вести діловодство по своїх бібліотеках складніше, але так, щоб воно не суперечило принципам цього засадничого бібліотечного діловодства. За винятком таких бібліотек, всі інші бібліотеки УОТ обов"язані додержуватися вказівок Порадника і запровадити у себе на взір його ділові книги та катальоги.-
Українські Окружні Комітети й Делегатури відповідатимуть за переведення в життя вказівок Порадника по своїх районах протягом літніх місяців, до місяця вересня найдалі. Для того при висилці підручника долучать вони відповідні обіжники, в яких зазначать, що кожний бібліотекар УОТ насамперед повинен простудіювати підручник, а коли в ньому щось незрозуміле, то звернутися за поясненнями до своєї Делегатури. Через місяць після цього, підреференти Культурної Праці скличуть одноденні районові конференції бібліотекарів своєї Делегатури, на яких провірять, чи підручник опанований якслід, та чи все в ньому зрозуміле.

Відділ Культурної Праці вкінці літа задумує перевести по Делегатурах одно - чи дводенні відправи бібліотекарів, / залежно від місцевих умовин /, на яких переведена буде контроля бібліотек, підготови бібліотекарів та подані роз"яснення й додаткові вказівки.

З видрукуванням " ПОРАДНИКА для БІБЛІОТЕКАРІВ" значно облегчується справа бібліотекарських курсів і дає можливість бібліотекарям добути фахове знання, може навіть дорогою самоосвіти чи заочних курсів. Це літо робимо такою пробою, після якої зробимо перевірку, може від вересня місяця починаючи.

Відділ Культурної Праці просить УОТ і Делегатури інформувати його про перебіг тієї справи в своїх районах.

УІ. Цензура книжок.

До нас продовжують напливати списки бібліотек УОТ, зладжені хаотичне, недбало, часом безграмотно написані, на кольоровому іноді брудному папері, без порядку.
Звертаємо увагу всім УОК і Делегатурам, що такі списки будемо навіть без провірки звертати.

УОК і Делегатури обов"язані спочатку у себе провірити, чи добре і правильно написані списки, а тоді вже пересилати до Відділу Культурної Праці.
Не дбаючи про це, ми самі затримуємо справу цензури книжок, а тим самим і освітню роботу.
Повторюємо: Списи від нас вимагаються за певною формою, у двох примірниках. Взірець був розісланий. Як видно, по деяких Делегатурах підреференти Культурної Праці байдуже ставляться до повищої справи і легковажать зарядження УЦК, або самі настільки необізнані зі справою, що не вміють подати в своюму районі потрібні поучення. Складання списків треба доручати людям відповідним, які б уміли правильно переписати з книжки, та мали добре письмо. Там, де малограмотні бібліотекарі, треба звернутися до місцевого вчителя, нехай поможе. Крім того тепер на вакаціях буде більше інтелігентної молоді по селах; треба її використати.
Подаємо ще раз взір списків бібліотек УОТ.

В з і р е ц ь списку книжок:

Спис книжок бібліотеки УОТ в . . . .
Делегатура . . . . УОК . . . . .

х/ Автор	Назва книжки	хх/Видавництво	Рік і місце видання
Блажкевич І.	Оповідання	"Світ Дитини"	1938, Львів
Українка Леся	Твори т.ІУ.Драма поеми.	"Укр.Книгоспілка".	1939, Львів
Шевченко Т.	Кобзар	"Для школи й Дому"	1929, Львів
Кархут З.	Цупке життя.Повість про вовків	"Українське Видавництво"	1941, Краків
Вовчок Марко	Твори т.ІІ.Народні оповідання.	"Укр.Накладня"	б.р. Київ-Ляйпціг.

х/ писати спершу прізвище, а потім першу букву імени.

хх/ писати тільки назву видавництва, чи початкову букву імени та прізвище видавця / накладчика /.

Списи повинні бути зладжені в двох примірниках, написані черним атраментом чисто, виразно, без скорочень.

УІІ. Реферати Головної Жіночої Секції.

В місяці травні появилися реферати:
Ч.І. "Українська жінка в сучасній дійсності".
Ч.2. "Дещо про характер участи жінки в суспільно-громадськім житті"

В зв"язку з травневою кампанією " Дня Української Матері і Дитини " вийшли реферати:

Ч.3. "День Матері, його ідея і наші вимоги до українських матерей".
Ч.4. "Деякі моменти з психічного розвитку дитини "
Ч.5. "Здоровля жінки - найцінніший скарб "
Ч.6. "Мати і дитина в поході сторіч".

УІІІ. Другий Краєвий Конкурс Хорів.

З огляду на актуальний тепер набір мужчин до СС-Дивізії Галичина - Другий Краєвий Конкурс Хорів відбуватиметься в таких реченцях: Повітові Конкурси переведуть Делегатури протягом місяців травня, червня і липня. Окружні Конкурси переведуть УОК /УДК/ у вересні ц.р., а Краєвий Конкурс влаштує УДК у жовтні І943р.

Керманич Відділу
Культурної Праці

Г О С П О Д А Р С Т В О.

I. Збірник: " Матеріяли З"їзду Господарських Референтів УОК/УДК".

Господарський Відділ розіслав дня I.червня ц.р. до всіх УОК, УДК і Делегатур на українському етнографічному терені ГГ збірник: " Матеріяли З"їзду Господарських Референтів УОК і УДК 6-7.III 1943р."

Цей збірник має служити за порадника в праці Господарських Референтів, орієнтувати їх про цілість завдань, зміст і форми праці в господарській ділянці, устійнити і подати напрямні і пляни праці.

Доручаємо докладно ознайомитись з поданим у збірці матеріялом, що допоможе спільними зусиллями і за одним пляном реалізувати намічену працю.

II. Сільське господарство.

Контингенти. У справі контингентів в господарському році 1943-44 відбули дня 20 травня ц.р. представники Українського Центрального Комітету в Кракові конференцію з президентом Головного Відділу Прохарчування та Хліборобства - др. Навманом.

Підчас конференції порушено питання - забезпечення харчами нашого міського і сільського населення, продукційної кампанії, ваги справедливого розподілу контингентових обов"язків і т.п.

Представники Комітету підкреслили, що було би побажаним і доцільним, щоби влада офіційно допустила до участи в працях контингентових комісій у селах і волостях Мужів Довір"я, а господарським референтам Делегатур і Окружних / Допомогових/ Комітетів признала дорадче право голосу в уряді Окружного - Повітового Господаря /крайсчи бецірксляндвірта /. Президент Навман погодився на цю пропозицію та приобіцяв видати потрібні зарядження. Також Керівник Відділу Прохарчування у Львові заявився підчас розмов з ним представників Комітету за тим, щоби Мужі Довір"я і господарські референти взяли участь у контингентовій кампанії. Старости та Повітовий Комісар / Ляндкомісарі / одержать в тій справі інструкції.

У зв"язку з тим даємо такі доручення:

1/ Господарські референти Окружних /Допомогових / Комітетів і Делегатур порозуміються з Окружними Повітовими Господарями / крайсчи бецірксляндвіртами / щодо співпраці в контингентовій кампанії 1943-44.

2/ Референти допильнують, щоби до волосних і сільських контингентових комісій увійшли з уряду Мужі Довіря Комітету. Їх треба в тій цілі скликати на окрему нараду й зобов"язати, що б вони-не чекаючи урядового візвання - ввійшли в склад контингентових комісій.

3/ Щоби могти успішно дбати про інтереси села, зокрема при розподілі контингентів на волості та села, мають господарські референти познайомитися з вислідами минулорічної заготівлі хліборобських продуктів. Крім цього є їхнім обов"язком слідкувати постійно за станом засівів, реєструвати евент. елементарні шкоди, зібрати дані про

засіяну площу, облоги, селянську землю, фільварки. Представлення референтів у справі реальних можливостей заготівлі, справедливого розподілу контингентів, непідвищування ставок устійнених дистриктовою владою матимуть вигляди, як будуть спиратися на фактичнім матеріялі про господарські можливості терену.

4/ Всі відписи писем до влади щодо контингентів треба пересилати для використання до Централі.

5/ За цілість контингентової акції відповідають Голови Комітетів і Делегатур; вони можуть доручити виконання поодиноких завдань господарським референтам, до яких безпосередньо належить справа контингентів, або в разі потреби іншим працівникам.

Дальші доручення будуть поміщені в наступнім Віснику, згл. обіжнику.

Земельні справи. Подаємо текст розпорядку про привернення приватної власности рільничих грунтів у Галичині з 24-го квітня 1943 року.

§ 1.

/1/ Привертається власність рільничих грунтів у користь бувших власників або їх спадкоємців, яку вони втратили підчас панування большевиків у Галичині, коли грунти належали до господарства, що його величина не виносила в дні 1. вересня 1939р. більше як 20 га.

/2/ Привернення власности згідно з уступом 1 обіймає засадничо також побічні галузі хліборобського господарства, які 1-го вересня 1939 були складовою частиною господарства та лісові площі, які не становлять частини більшого суцільного лісового комплексу.

§ 2.

/1/ Власність рільничих грунтів привертається силою самого закону, коли в дні, від якого обов"язує цей розпорядок, обробляє грунт бувший власник, член його родини, спадкоємець, або інша особа за їх згодою.

/2/ Як у дні, від якого обов"язує цей розпорядок не обробляють грунту особи вичислені в уст. 1. привертається власність на внесок в адміністраційній дорозі. Те саме обов"язує щодо привернення власности побічних галузей господарства, або лісових площ / § 1 уст.2/. Привернення власности в адміністраційній дорозі може бути зв"язане з умовами та дорученнями.

/3/ У випадках уст. 1 привертається власність у дні, від якого обов"язує цей розпорядок, у випадках уст.2 в дні, який поданий у рішенні про привернення власности. Привернення не діє взад.

§ 3.

/1/ З хвилиною привернення власности відживають силою самого закону права до грунту, а також права до тих прав.

/2/ Не можна домагатися повторних свідчень на основі відживаючих прав за час перед 1.травня 1943р. Застерігається окреме впорядкування щодо висоти будучих відсотків.

§ 4.

/1/ Привернення власности і інших прав згідно з §§ 1 до 3 не стосується:
а/ до громадян бувшої польської держави, що мешкають або стало перебувають поза Генеральною Губернією, Німецькою Державою або Протекторатом Чехи та Морава,

б/ до осіб, засуджених за провини скеровані проти Німецької, або Союзної Держави,

в/ до жидів.

/2/ Застерігається окреме унормовання щодо громадян бувшої польської держави, що мешкають або стало перебувають у Словаччині.

§ 5.

Тільки у виїмкових випадках привертається власність у користь німецьких громадян, осіб приналежних до німецького народу, або німецького походження, яких переселено з терену, що ввійшов у склад Генеральної Губернії дня 1.серпня 1941 р. або які одержали чи сподіються одержати відшкодування за втрачені права. В цих випадках рішає Уряд Генеральної Губернії в порозумінні з Уповноваженим Райхскомісаря для скріплення німецькости.

§ 6.

Привернениими правами можна розпоряджати щойно тоді, коли привернення власности є виказано перед судом посвідкою окружного згл. міського старости.

§ 7.

Уповноважується Державного Секретаря Уряду Генеральної Губернії видавати зарядження до цього розпорядку, зокрема щодо форми та реченця ставлення внесків згідно з § 2 уст. 2 цього розпорядку.

§ 8.

/1/ Хто старається перевести докази, до чого є обов"язаний на основі цього розпорядку, при помочі фальшивих даних або старається о маєткову користь, яка йому з цього розпорядку не належиться, або хто діє проти заряджень виданих на основі цього розпорядку – є караний в"язницею і грівною або одною з тих кар, а в тяжких випадках тюрмою.

/2/ Коли вчинник набув на основі цього розпорядку право, можна вирішити в карнім вироку втрату того права.

§ 9.

Щодо прав, які дня 1.вересня 1939 прислугували бувшій польській державі, задержується в силі теперішній правний стан аж до відкликання.

§ 10.

Цей розпорядок обов"язує від 1.травня 1943 року.

Пояснення:
§ 1. /2/ бічні галузі господарства – це напр. – став, промисловий сад і т.п.

§ 2. Реприватизація наступила автоматично силою самого закона з днем 1-го травня 1943 під умовою, що землю обробляє особа, про яку мова в § 2.
§ 2 /2/ Щодо формальностей получених із привернениям власности з § 2/2/ - буде видане окреме виконне заряження Державним Секретарем Уряду Г.Г.
§ 3. Продавати чи заставляти землю, чи в інший спосіб розпоряджати правами зв"язаними з власністю землі, можна тільки тоді, як одержиться посвідку від старости, яка виказує привернення власности й яку треба представити судові.-

Проте хто хоче розпоряджати правами зв"язаними з власністю, може внести прохання до староства о видачу посвідки про привернення власности окресленого грунту в користь внескодавця. В проханні треба виказати, що петент згл. його попередник був власником дня 1-го вересня 1939, та що він сам є або бувший власник, або член його родини, спадкоємець, або що обробляє грунт за згодою названих осіб.

---

2. Млини.

Як у попередньому році, так і в цьому будуть правдоподібно замкнені млини для приватного мелення на час до осені. Тому треба поінформувати заінтересованих, зокрема селян, щоби використали свої карти на мелення в найкоротшому часі. Ще в червні може наступити замкнення млинів і тоді всі дотеперішні дозволи молоти будуть уневажнені.-

III. Торгівля.

1/ Річні сходини Об"єднання Праці Українських Купців.

Господарські референти УОК/УДК/ і підреференти Делегатур подбають про те, щоб впродовж місяця червня ц.р. ОПУК відбули ширші річні сходини з такою програмою:

1. Відкриття. 2. Звіт з дотеперішньої праці: а/ Мужа Довір"я, б/касієра, 3. Звіт з контролі переведеної господарським референтом і уділення ним абсолюторії теперішній управі ОПУК-у. 4. Призначення Мужа Довір"я ОПУК /нового або того самого/ з тим, що цей має дібрати собі співробітників. 5. Реферат.- коротка дискусія. 7. Закриття.

Звіт з дотеперішньої праці повинен бути основно випрацьований на письмі і повинен обіймати: 1/ статистичний матеріял про стан купецтва дотичної місцевости: а/ загальна кількість крамниць, б/ з того українських і чужинецьких, в/ кількість українських купців об"єднаних і необ"єднаних в ОПУК.

2/ З"ясування, як далеко поступила редукція крамниць / українських і чужих/ від початку 1942 р. / цифрові дані /.

3/ Дійсна праця, виконана в Об"єднанні.

4/ Ствердити як купці вив"язуються зі своїх зобов"язань, головно фінансових супроти Комітету.

5/ Загальна характеристика праці.

Реферат повинен змальовувати загальне положення сучасного українського купецтва, його стан і завдання та вагу організації ОПУК. Реферат опрацювати на підставі матеріялів з"їзду господарських референтів у Львові. Сходини мусять бути докладно підготовані, щоб переходили річево і справно. В сходинах зацікавити місцеву інтелігенцію. Добре було б, щоб вгорі згаданий реферат перебрав на себе хтось з місцевих інтелігентів. Відписи всіх матеріялів ширших сходин переслати до УДК найдальше до 15-го липня ц.р.

Звертаємо увагу, що плянуємо зорганізувати в початку серпня ц.р. купецький з"їзд, в якій то справі вийдуть від нас незабаром окремі обіжники. До того часу слід перевести в усіх ОПУК ширші річні сходини. За їх переведення відповідають господарські референти УОК/УДК і підреференти Делегатур.

2/ Справа устійнення чисельного і якісного стану українських купців.

Ще 4. лютого 1943 вислано з Господарського Відділу УДК до всіх УОК, УДК і Делегатур обіжник ч. 7/174/Г/ в справі устійнення чисельного і якісного стану українських купців. Ми стверджуємо, що наші низові клітини назагал вив"язалися зі свойого завдання. Деякі з них виконали своє завдання бездоганно, деякі не подали процентового відношення чужих купців/ крамниць/ своєї місцевости до українських купців / крамниця/. Слід отже переслані нам інформації доповнити. Ми звертаємося в цій справі до тих клітин окремим письмом.

З другого боку стверджуємо, що є немала кількість клітин, які навіть не відповіли на згаданий обіжник, через що вимаганого устійнення не переведено. Господарським референтам і підреферентам тих клітин доручаємо ще раз переглянути обіжник ч. 7/174/Г/ та негайно перевести облік і переслати Господарському Відділові УДК.

3/ Пригадка.

В цілім краю переводиться під цю пору повільна редукція торговельних підприємств. Як відомо УДК у Кракові і у Львові поробив заходи, щоб ця акція прибрала на українських теренах інші розміри, ніж в решті Генеральної Губернії, та щоб українське купецтво не зазнало при ній поважніших втрат. З цих оглядів УДК мусить бути постійно інформований про розміри редукційної акції в поодиноких місцевостях. В зв"язку з тим, доручаємо низовим клітинам точно [illegible] пору інформувати Централю про стан справи в своїй місцевості.

IУ. Промисл.

I/ Віднайм млинів:

В найближчому часі має знова 82 млини перейти до віднайму в руки колишніх власників, а якщо таких нема, в руки фахівців -мельників, що докажуть свою фаховість.

Справу полагоджує передусім окружний староста в порозумінні з"Союзом для господарки збіжжям і кормовими продуктами". З огляду на сильну акцію за охопленням млинів звертаємо увагу на конечність вже заздалегідь поробити енергійні заходи для оборони інтересів нашого млинського промислу.

2/ Розбірка млинів.

Звертаємо також увагу на те, що рівночасно певна частина млинів, передусім менших, мають бути розібрані, а залізо з них має перейти на злім. Цим зарядком можуть бути діткнені передусім українські власники млинів, що мали невеликі млини.
Звертаємо увагу, що треба заздалегідь робити заходи в тім напрямі, щоби власникам залишили будинки і мотори, як теж водну силу, а якщо це конечне, що б вони мали віддати тільки залізо з урядження. Цим способом власники могли б охоронитись від поважних втрат. Мі-родайними тут є передусім місцеві окружні староства і "Союз господарки збіжжям ", в яких треба інтервенювати.

Будинки і силові мотори можна використати для інших промислових цілей.- складів чи підприємств.- Розбір млинів має переводити одна німецька фірма.

3/ Заборона млива.

Як у минулому році, так, правдоподібно, і цього року, з днем I5.6. буде обов"язувати заборона млива, яка буде тривати два місяці. Картки на мливо треба використати до цього часу.

У. Р е м е с л о.

I/ Річні сходини Об"єднання Праці Українських Ремісників.

Господарські референти всіх клітин УДК доручать Мужам Довір"я всіх ОПУР скликати впродовж місяця червня ц.р. ширші сходини всіх членів Об"єднання з такою програмою:

I/ Відкриття . /Сходини відкриває голова або господарський референт УОК, УДК, Делегатури /.2/ Звіт Мужа Довір"я і членів проводу з дотеперішньої праці . / Писаний звіт відчитує Муж Довір"я /. 3/ Звіт з контролі, переведеної господарським референтом і уділення ним абсолюторії дотеперішньому проводові. 4/ Призначення Мужа Довір"я ОПУР нового, або того самого, з тим, що цей має підібрати собі співробітників./ призначає Мужа Довір"я на внесок господарського референта голова клітини УДК. 5/ Відчитання пляну праці на слідуючий рік. / Муж Довір"я відчитує плян праці узгіднений з госп. референтом/. 6/ Коротка дискусія / виключно відносно пляну праці /.

До 15. липня 1943 треба переслати до Господарського Відділу УДК докладний звіт зі ширших сходин з такими залучниками: I/ звіт Мужа Довір"я, 2/ звіт господарського референта з контролі, 3/ плян праці проводу, 4/ склад проводу до затвердження.

Звіт з праці Мужа Довір"я повинен заключати такі дані: I/ інформативний матеріял про стан ремесла терену праці дотичної клітини ОПУР, а саме: а/ загальну кількість ремісників по бранжах, б/кількість українських ремісників по бранжах, в/ кількість ремісників об"єднаних в ОПУР.
2/ Дійсна праця, яку за звітний період розгорнула клітина ОПУР.
3/ Стан національного податку від ремісників.

В другій половині серпня ц.р. проектується скликати у Львові з"їзд Мужів Довір"я ОПУР з цілого Г.Г. В цій справі розішлеться спеціяльний обіжник, але вже тепер треба підготовляти матеріяли.

2/ Інструкція для підготування й переведення ширших сходин ОПУР.

Перед річними ширшими сходинами ОПУ господарські референти мають докладно перевірити працю діючого проводу ОПУР та прослідити настрої загалу ремісництва відносно праці проводу Об"єднання. Після перевірки праці проводу ОПУР треба виготовити писемний звіт, який треба відчитати на ширших сходинах і переслати до Господарського Відділу УДК. Якщо в наслідок перевірки виринуть справи, які не повинні бути подані до відома ширшого загалу, треба виготовити два звіти: один для відчитання на ширших сходинах, а другий для пересилання для УДК.

Якщо праця проводу є невдоволяюча, або загал ремісництва має до проводу застереження, треба завчасу переговорити з новими людьми, яких покличе голова УОК, УДК чи Делегатури на ширших сходинах до нового проводу.
Не забувати, що в засаді покликується лише Мужа Довір"я, він сам добирає собі решту проводу. Треба єдначе йому в тому допомогти, узгляднюючи різні компромісові тенденції. Плян праці на слідуючий рік треба докладно обговорити з дотеперішним, а в разі зміни, також з новим проводом ОПУР. Виготовити його на підставі інструкцій, які є у матеріялах з"їзду господарських референтів з 6-7.III.ц.р.

Треба мати на увазі, що сходини повинні бути докладно передумані й підготовані. Звіти виготовити на письмі й відчитати на сходинах. Новий плян праці має бути теж на письмі.

Є доцільним приготовити завчасу коротку дискусію над пляном праці, переговорити з кількома інтелігентами, що повинні бути присутні на сходинах, або навіть з довіреними ремісниками.

Особи назначені до проводу не сміють на самих зборах відмовлятися або даватись просити, з другого боку не можна допускати до непотрібних протестів і зайвої балаканини. Сходини повинні тривати не більше 3-4 годин. Якщо до господарського референта дійшли чутки, що можуть бути на сходинах порушувані якісь особисті або льокальні непорозуміння, треба доконче їх завчасу перед сходинами залагодити.

На кінці пригадуємо, що назначувати до проводу слід людей інтелігентних і свідомих та популярних серед ремісництва. Назначення їх до проводу повинно бути реалізацією побажань загалу ремісників.

Керманич
Господарського Відділу

Ш К І Л Ь Н И Ц Т В О.

Дошкільні справи.

I. Мережа постійних і сезонових дитячих садків на I943 р.

У цьому році доручаємо поширити мережу постійних і сезонових дитячих садків у окремих округах після проекту, поданого в понижчій таблиці, де подається число постійних і сезонових садків в I942р. та число постійних і сез. дит. садків на I943р.

ч/п.	О к р у г а	Число садків		Число садків		Збільшити на:	
		пост.	сез.I942	пост.	сез.I943	пост.	сезон.
I.	Бережани	4	72	I0	200	6	I28
2.	Золочів	7	II6	I2	200	5	84
3.	Калуш	5	32	I0	II0	5	78
4.	Дрогобич	4	29	I0	60	6	3I
5.	Камінка Струміл.	6	I0I	I0	I52	4	5I
6.	Львів-місто	23	–	40	–	I7	–
7.	Львів-село	45	233	64	450	I9	2I7
8.	Коломия	9	34	I5	200	6	I66
9.	Рава Руська	5	20	I5	II0	I0	90
I0.	Самбір	2I	90	30	I80	9	90
II.	Станиславів	2I	II3	32	220	II	I07
I2.	Стрий	I4	I00	20	250	6	I50
I3.	Тернопіль	I5	99	20	200	5	I0I
I4.	Чортків	26	I0I	35	300	9	I99
	Краківський Дистрикт						
I.	Краків	I	–	I	5	–	I
2.	Шляхтова	–	4	I	5	I	I
3.	Криниця	4	37	6	40	2	3
4.	Ясло	–	68	4	70	4	2
5.	Мехів	–	–	I	I	I	I
6.	Риманів	–	42	3	50	3	8
7.	Сянік	4	I03	I0	I30	6	27
8.	Ярослав	5	69	20	80	I5	II
9.	Ряшів	–	7	I	7	I	–
I0.	Тарнів	–	I	I	I	I	–
II.	Перемишль	6	I78	20	230	I4	52
	Люблинський Дистрикт						
I.	Люблин	–	2	2	3	2	I
2.	Тарногород	3	35	I0	50	7	I5
3.	Замость	–	37	5	40	–	3
4.	Грубешів	8	II0	I0	I70	2	60
5.	Холм-Володава	3	86	35	I27	32	4I
6.	Красностав	–	II	2	20	2	9
7.	Біла Підляшська	–	40	2	40	2	0
8.	Радзинь	–	4	I	4	I	0
	Варшавський Дистрикт.						
I.	Варшава	2	–	2	–	–	–
2.	Сілець	–	–	I	–	I	–

Повищий плян потрібно перевести продовж місяців червня - липня ц.р. і про те окремо звітувати.

2. Фінансування дитячих садків.

а/ Фінансування дитячих садків повинно базуватися на засаді самовистарчальности.
б/ Кошти удержання дітей у дитячих садках повинні оплачувати самі батьки, місячна оплата за дитину - в залежності від матеріяльної спроможности батьків - повинна вплачуватися в межах від 5 до 20 зл.
в/ Оплати за дітей незаможніх батьків бере на себе місцева установа: / УОТ, Кооператива, церковно братство, громада тощо/.
г/ Деякі витрати на дитячий садок покриватимуться з прибутків, що їх садок матиме із улаштовуваних імпрез.
д/ Евентуальний недобір треба покривати з допомог УОК /УДК/.

3. Харчування в дитячих садках.

а/ У всіх постійних та сезонових дитячих садках мусить бути організоване харчування дітей.
б/ Харчі на цю ціль повинні складати батьки, або загалом громада села.
в/ Для дітей незаможних батьків харчевий приділ повинна дати місцева громада, яка проводить збірку в селі на цю ціль.
г/ Деякі харчі приділює також Суспільна Опіка УОК.

4. Запотребування на виховниці в дитячих садках.

Засадничо всі УОК /УДК/ повинні мати для своїх садків вишколені власні виховниці. Але, якщо з деяких причин не вистачає їх в даному УОК, тоді за такими треба звертатися до відділу Шкільних Справ, який розпоряджає деяким числом виховниць і зможе тут і там, на випадок конечної потреби на короткий час їх до даного УОК чи Делегатури відрядити.

Народні школи.

Ще раз справа курсів за VII кляс народної школи.

У Віснику УЦК за місяць травень ц.р. ми повідомляли, що прохання на дозвіл організувати курси за VII кляс народної школи для учнів у віці понад 14 років життя, треба вносити до місцевих шкільних радників. Тепер додаємо до цього, що такі курси можна організувати ще тільки цього року, та що в майбутньому влада на них дозволу не даватиме. Звертаємо увагу всіх шкільних референтів при УОК, що цією справою треба тепер особливо зайнятися, тоб то подати треба до відома заінтересованих, щоб вони зголошувалися у шкільних референтів при Делегатурах і Окружних Комітетах, а ті, щоб впору поробили заходи у шкільної влади про вислання дозволу на ведення таких курсів.

Бурси.

Курс для виховників бурс.

Подаємо до відома, що в днях 16-28 липня ц.р. УЦК улаштовує у Львові курс для виховників бурс. Участь у цьому курсі візьмуть в першу чергу всі тепер працюючі по бурсах виховники, а далі такі кандидати, яких запропонують місцеві Комітети.

Зголошення, разом з життеписом кандидатів, треба надіслати до відділу Шкільних Справ УДК у Львові найпізніше до 25. червня. Якщо б, з якихось дуже важних причин, виховники, чи кандидати на виховників, не могли ніяк взяти участь в курсі, слід нас про це повідомити до цього самого речення.
Зазначуємо при цьому, що в майбутньому виховниками в бурсах могтимуть бути тільки абсольвенти такого курсу.
Кандидати приїдуть на курс вже 15 липня і зголосяться у Відділі Шкільних Справ УДК, Львів, вул. Семінарійна 18, де одержать спрямування на мешкання. Треба привезти зі собою коц та подушку.

Правильне розміщення учнів у бурсах.

Бувають бурси, в яких живе молодь різних шкіл. Воно з виховного боку неправильне. У наступному шкільному році слід перевести розміщення учнів по бурсах так, аби в одній бурсі були, по можності, учні тільки однієї школи. Це легко здійснити в більших міських осередках, де діє кілька бурс. У менших містах, де тільки одна - дві бурси, треба передбачити окремі кімнати для учнів з тієї самої школи. Приміщувати в одній кімнаті учнів різних шкіл недоцільно.

Стипендії для учнів середніх та фахових шкіл.

Повідомляємо, що реферат ДСШ вислав до всіх Комітетів, в осідках яких чинні середні чи фахові школи, формулярі на стипендійні прохання для учнів середніх фахових шкіл. Ціна одного примірника - 1 зл. В справі стипендій буде ще окремий обіжник.

Розчислення з грошей на стипендії та підмоги бурсам.

Деякі Комітети з великим опізненням надсилають розчислення з одержаних грошей на стипендії і на підмоги бурсам. Подаємо до відома, що в будучому заки не одержимо повного розчислення з одержаних сум, не висилатимемо таким Комітетам жодних грошей.

К о м у н і к а т.

У зв"язку з устійненням розподілу праці між Відділом Шкільних Справ УДК в Кракові і його діловим осередком у Львові, подаємо до відома, що до Відділу Шкільних Справ у Кракові слід у шкільних справах, спрямовувати безпосередньо тільки такі письма, полагодження яких вимагає інтервенції чи вияснення у Головному Відділі Науки на Навчання або у шкільної влади Краківського Дистрикту. Всі інші справи надсилати до Відділу Шкільних Справ УДК у ЛЬВОВІ.

Запотребування на вчительку.

Табор вишколу домашніх помічниць у Хлівиськах к. Самбора, який вишколює домашні помічниці - українки до Німеччини, пошукує жінки - українки, яка знала б німецьку мову, яка погодилася б бути дольмечеркою і евентуально учителькою німецької мови у цьому таборі. Умовини праці дуже добрі. Праця від зараз. Охочі зголосяться до Відділу Шкільних Справ УДК, Львів, Семінарська 18/I.

Кермничч
Відділу Шкільних Справ

Наше професійне шкільництво, його завдання і потреби.

IV

Огляд промислового шкільництва треба ще закінчити оглядом потреб промисловости, що розвинулась в Галичині.

Для потреб гірничої промисловости / копальництво торфу, нафти, газів, соли й потасових солей, тощо/ вишколюють молодь: свердлярська школа в Бориславі. Ця школа належить до типу фахових і є польсько-українська. В минулому шкільному році оголошено вписи до гірничої фахової школи в Калуші, але серед української молоді не було на жаль охочих до впису. Хеміків для потреб нафтового копальництва вишколює технологічно-ропний відділ хемічної школи у Львові.

Хемічна промисловість розвинулась в Галичині в формі дрібних закладів переважно загальнохемічної органічної промисловости. В Галичині нараховується 120 закладів хемічної промисловости з 4697 робітниками, крім цього 226 закладів і 3891 робітників керамічно-шкляної промисловости, та 28 закладів і 568 робітників папірничої промисловости.

Для потреб хемічної промисловости вишколюють молодь коедукаційні хемічні школи у Львові та Перемишлі. Львівська школа має відділи: агрохемічний, технологічно-ропний і фарб"ярський. З огляду на те, що хемічна промисловість поділяється на а/ основну / продукція кислот, лугів, соди і добрив /, б/ загальнохемічну / продукція товщево-милярсько-парфумерійна, хемічно-фармацевтична, ляко-фарбова, гумова, тощо /, в/ лісохемічна / продукція метилалькоголів, оцтової кислоти, ацетону, терпентини, целюльози і целюльоїдних продуктів /, хемічна школа по відділенні агрохемічного відділу і перетворенні його в харчово-промислову фахову школу мала б відділи: а/ основний, б/ загальнохемічний, в/ лісохемічний з підвідділом папірничим, г/ керамічно-шкляний, д/ технологічно-ропний, е/ фарб"ярський. Школа ця мала б обов"язок організувати також всі спеціяльні курси для потреб хемічної промисловости.

Для потреб мистецької кераміки вишколює у нас керамічний відділ мистецько-промислової школи у Львові.

Поліграфічна промисловість обіймає в Галичині около 60 закладів і 1200 робітників. Устаткування закладів тільки в невеликій мірі модерне, крім цього бракує на кожному кроці фахівців новітніх друкарських технік. Для потреб цеї промисловости вишколює друкарська реміснича школа в Станиславові. Крім цього нам треба фахової поліграфічної школи, що мала б відділи: а/ друкарський, б/ літографічний, в/ фотохемігpафічний. Частинно для потреб цеї промисловости вишколює молодь графічний відділ мистецько-промислової школи у Львові.

Для ділянки розвиненого у нас народного мистецтва вишколюють у нас молодь мистецько-промислові школи. В Галичині маємо фахову мистецько-промислову школу у Львові, що має відділи: а/ декоративного малярства, б/ скульптури, в/ графіки, г/ внутрішнього устаткування, д/ текстильний, е/ мистецької фотографії. Крім цього маємо дві школи ремісничого типу, а саме мистецько-промислову школу у Яворові. Обидві ці школи пле-

кають регіональні відміни нашого народного мистецтва. До цього типу шкіл можна також зараховувати ткацько-килимарську школу в Глинянах. Мережа мистецько-промислових шкіл в Галичині на нашу думку ще не завершена. Мистецько-промислові школи повинні ще повстати в інших центрах нашого народного мистецтва. Підготовлюється вже організація школи в Станиславові.
Повинні одначе повстати ще мистецько-промислові школи в інших осередках нашого народного мистецтва, а саме в Тернополі / подільське ткацтво, колісництво і возівництво /, Грималові / колісництво /, Чорткові / ткацтво, гончарство/, Золочеві / гончарство/, Коломиї / покутське мистецтво /, тощо. / Л.Ш../

УКРАЇНСЬКЕ УЧИТЕЛЬСЬКЕ ОБ"ЄДНАННЯ ПРАЦІ.

Справа присилки матеріялів до часопису " Українська Школа ".

Нав"язуючи до нашого письма з дня 21. січня 1943р. і 1.квітня 1943р. / Вісник УЦК ч.4 ст. 29/ пригадуємо нашим членам конечність активної співпраці з Редакцією " Української Школи" і присилки до часопису статтей, головно на педагогічні теми, дописів з місць та ілюстраційного матеріялу.

У ці винятково важливі роки " Українська Школа" це єдиний український становий учительський часопис.

Ми бажали б, що б " Українська Школа" дала вірну відбитку наших зусиль над розбудовою українського шкільництва в Генеральній Губернії і всіх проявів його життя, успіхів і болячок, щоб вона була вірним інформатором і щирим дорадником українського учителя в його шкільній і громадянській праці, щоб " Українська Школа" стала його трибуною.

З уваги на свій характер " Українська Школа" є воднораз засобом зв"язку, який лучить усіх шкільних працівників в одну активну педагогічну родину, якої головний обов"язок, оформити душу молодої української людини і через те збудувати тривкі основи для розбудови культурного, господарського і політичного життя українського народу.

Одначе, щоб " Українська Школа могла виконати свій обов"язок, потрібна співпраця всего учительства. Зокрема в цих перших роках життя українського шкільництва, коли в рядах учителів стоять тисячі молодих, невипробованих ще сил; прийти їм з радою і моральною поміччю, це святий обов"язок старших і досвідних педагогів.

В зв"язку з тим доручуємо нашим окружним і повітовим співпрацівникам УУОП, членам педагогічних комісій, керівникам фахових груп та методичних гуртків з"ясувати загалові нашого вчительства вагу справи і приєднати для співпраці в "Українській Школі" всі щонайкращі сили округи. Керівники окружних відділів назначать одного з членів окружної педагогічної комісії пресовим референтом з основним обов"язком дбати про постачання для нашої преси взагалі, а " Української Школи " зокрема статтей, дописів, фейлєтонів, тощо.

Статті і дописи пересилати до Централі УУОП у Львові з дописком, для якого часопису вони призначені.

Щодо " Української Школи ", то побажані:

1/ статті на педагогічні теми загальні і спеціяльні. Наставлення практичне, з метою піднести рівень виховної праці учителів в школі. Теми з різних царин педагогічних знань і власного досвіду;

2/ статті на дидактичні теми - загальні і спеціяльні, та зразки практичних лекцій в усіх родах і типах шкіл, нові вірші і нотний матеріял;

3/ статті на теми громадянської праці учителів;

4/ дописи з терену;

5/ рецензії на нові українські і чужомовні педагогічні і шкільні видання;

Величина статтей в основному - 4 сторінки друку. Якщо тема вимагає довшого обговорення, конечно поділити її на окремі уступи, з яких кожний творив би для себе тематичну цілість і дозволяв би на поміщення в іншому числі.

Тексти писати чітко, найрадше на машині, полишаючи відповідно широкий маргінес і міжрядкові промежутки.

Світлинний матеріял брати передусім із шкільного життя, як праця учнів в клясі, городі, робітні, на екскурсії, в шкільній бібліотеці, шкільні імпрези, виставка праць учнів, шкільний будинок, взірковий шкільний город, життя учнів у бурсах, далі - з життя і праці учителів членів УУОП і т.д.

Світлина призначена до друку повинна бути виконана на гладкому папері. Вимір світлини - щонайменше величина поштової картки. На оборнеій сторінці світлини подати: що світлина представляє, місце і час виконання світлини. На окремій картці подати також короткі інформації про школу, як назва і характер школи, дата оснування, кількість учнів, учителів, директор і т.п.

Як статті, так і світлини використані в часописі "Українська Школа" гонорує Адміністрація після виходу числа, числячи 50 зол. за сторінку тексту і 25 зол. за одну світлину. На покриття коштів виготовлення світлин може Редакція дати зачет, який треба звернути після одержання гонорару в Адміністрації.

Невикористані матеріяли Редакція на бажання зверне.
Всякі статті і ілюстраційні матеріяли пересилати на адресу Редакції при Централі УУСП, Львів, вул. Словацького ч.18/1.

Муж Довір"я
Українського Учительського Об"єднання
Праці

Ф І Н А Н С И .

I/ Національна вкладка.

Аналіза зіставлень національної вкладки за місяць квітень і висновки з цього.

Фінансовий Відділ вислав всім УОК /УДК/ і Делегатурам в місяці березні і квітні відповідну кількість друків і значків на вплату національної вкладки разом з інструкцією ч. I/9/43, в якій докладно з"ясоване, як слід користуватися згаданими друками і значками. Між пересланими друками є теж взір ч.8/9/43 затитулований: "Зіставлення вплати національної вкладки за місяць .... 194..". Взір цей повинні Комітети, кожного місяця виповнити і переслати, а саме: Делегатури до УОК і до УДК, а УОК до УЦК. На основі одержаних зіставлень від Делегатур /УОК/УДК/ виготовляють звіт з цілої своєї округи і пересилають до УЦК, лишаючи собі копію.

Виготовлення зіставлень вплати національної вкладки річ зовсім легка і якщо апарат добре наладнаний, то й найнижчий урядовець УОК /УДК/ може його виготовити. Зате матеріял зібраний в зіставленні незвичайно цікавий і інтересний не тільки для УЦК, але й для низових клітин. З нього, як з книжки, читають Делегатури і УОК, які села і стани сповняють свій обов"язок, а які від цього обов"язку ухиляються. Вслід за цим шукаємо зараз за причинами того явища і стараємося його усунути.

Ось для прикладу перед нами зіставлення вплати національної вкладки УОК Самбір і його аналіза: "Назагал зібрана національна вкладка в порівнанні з прелімінарем бюджету на 1943/44 рік, не осягнула навіть половини прелімінованої квоти /17.030,15 зл. супроти 37.458,- зл./. На це недотягнення звертаємо увагу УОК зараз при першім звіті, бо коли так піде з місяця на місяць, то пізніше годі буде занедбане надробити і в кінцевім висліді національна вкладка не допише. З предложений цифер видно причини, чому національна вкладка в квітні не дописала. Ось вони:

а/ на 88 сіл, що належать до району Самбір, всього 28 сіл сяк так охоплено вплатою національної вкладки. Решта 60 сіл стоїть поза організацією УЦК і не бере в ній участи. Те саме явище бачимо в турчанськім районі, де на 77 сіл тільки 24 зазначилося вплатою національної вкладки. Ще найкраще під цим оглядом представляється район Старого Самбора, бо на 39 сіл - 36 сіл виступає з вплатою національної вкладки.

б/ Платниками села є рільники, але висота їх національної вкладки, як виходить з поданих цифер не є рівномірна. Бо коли пересічна вкладка рільника, Самбірщини виносить від особи 4,70 зл., Турчанщини 3,50 зл., то Старосамбірщини 9,60 зл. Виходить, що і під цим оглядом район Старого Самбора стоїть багато вище від району Самбора. Ця різниця тим видатніша, коли візьметься під увагу те, що Старий Самбір терен гірський і неурожайний, а навпаки землі району Самбора належать до найурожайніших.

З черги йде стан священників. В одній клітині ні одного священника, хоч на 88 сіл, їх там щонайменше 25, в другій II, а в третій 2 священники. Загалом 13 священників з вплаченою квотою 199,-зл., а за нашим обчисленням повинно їх бути бодай 50 з квотою щонайменше 500.-зл. Дещо краще представляється група вчителів, 20 осіб, робітників 164 особи, службовиків 406 осіб з квотою 1.915,- зл. і.т.д.

Що торкається вплати національної вкладки приватних службовиків деяких районів, то пересічна її висота 2,50 зл./ супроти державних службовиків 7,20 зл./ виходить дуже протекційна. Цю аномалію слід усунути.

Повище наведені причини слабої платности національної вкладки, вказують заразом що належить зробити щоб її платність збільшилася, отже:

а/ охопити організацією всі села округи,
б/ придержуватися устійнених ставок національної вкладки для рільників / 6.- зл. від га річно/ і для інших станів,
в/ завізвати до плачення національної вкладки всю інтелігенцію в окрузі.

Ми нарочно навели аналізу звідомлення з вплати національної вкладки одної округи, бо анальогічні недотягнення повторяються постійно і в інших округах. Вправді маємо ще за-мало зіставлень з округ, щоб на їх основі робити загальні висновки, але на підставі місячних касових звітів, що їх дістаємо з УОК і Делегатур, впадають в очі такі недотягнення:

а/ села в округах охоплені лиш частинно,
б/ слаба участь духовенства,
в/ слабо охоплена платністю теж група господарників, себ то купців, промисловців, ремісників - група сьогодні найліпше матеріяльно ситуована.
г/ ще найкраще по всіх місцевостях опанована група урядовців / державних і приватних/ - стану під нинішню хвилю зубожілого та заразом найбільш готового сповнювати свої обов"язки. Але цей останній момент вказує заразом, що всі низові клітини при стяганні національної вкладки йдуть по лінії найменшого опору.

Так воно не повинно бути. Національна вкладка це повинність всіх громадян української національности і її мусять рівномірно платити всі стани української спільности. " Кожний українець повинен бути спомагаючим членом Комітету і постійно та своєчасно вплачувати вкладки в висоті, що їх кожного року устаюється на цілий діловий рік .

Національна вкладка повинна бути доброохотно й поголовно плачена, ще й тому, що вся вона лишається в окрузі її платности на місцеві потреби. Ні один гріш не дістається поза округу, а в цілості зуживає її та округа, де національну вкладку вплачено. Призначена вона тільки на місцеві потреби, і чим більше її вплине, тим більше зможе дана округа заспокоїти місцевих потреб, тим краще зорганізувати свою округу, піднести її рівень освітний, культурний і господарський. Цим самим висота вплаченої національної вкладки є найкращим доказом організаційної справности та здисциплінованости, як теж національної свідомости даної округи чи місцевости.

Пригадки:

1/ Покликуючися на наші обіжники з квітня ц.р. пригадуємо ще раз реченці звітувань зі збірки " Писанки ", а саме; до дня 10. червня ц.р. мужі довір"я звітують Делегатурам, до дня 15. червня Делегатури звітують УОК /УДК/ і УЦК, до дня 20.червня УОК /УДК/ звітують з цілої своєї округи до УЦК і переказують зібрану готівку до Центробанку ч.конта 19014 з дописком " Писанка 1943".

Нарочно даємо довгий реченець до звітування, щоб можна було його якслід підготовити і на час, без дальших наших ургенсів, до УЦК п-діслати.

2/ В справі зіставлення вплати національної вкладки.

УОК/УДК/ мали виготовити і переслати до УЦК зіставлення вплат національної вкладки в своєму терені. Тільки деякі з них виконали це доручення та прислали належно виготовлені формуляри. Деякі Комітети прислали вправді такі зіставлення, одначе неточні й неповні, і їх мусіли ми їм відіслати для перевірки чи доповнення. Натомість інші Комітети таких зіставлень загалом нам не прислали .

Тому пригадуємо наше доручення, подане в Інструкції ч.1/9/43 р., щоб усі УОК /УДК/ прислали зіставлення вплат національної вкладки за минулі місяці, як теж на майбутнє їх точно нам присилали.

Керманич
Фінансового Відділу

-.

Телефони.

Тому, що в останньому часі переведено зміну телефонів УЦК - подаємо нові числа телефонів поодиноких Відділів УЦК, Діловий Осередок у Львові.

вул. Паркова ч.10;

Провідник } Президи. Секретаріят }	113-65
Заступник Провідника	291 61
Діловий Секретар	291-61
Організаційний Відділ	113-66
Фінансовий Відділ	204-93
Пресове Бюро	215-87
Канцелярія-інформації	204-14
Персональне Бюро	
Президіяльне Бюро	

вул. Словацького І8:		
	Правне Бюро § Суспільна Опіка §	286-60
	-"- -"- робітничі справи	286-6І
	-"- -"- полонені § Кодус §	234-2І
	Відділи: Шкільних справ § Молоді §	І38-24
Р и н о к І0:	Відділи: Культурної Праці § Господарський §	2І0-02
Францішканська 7:		
	Інститут Народньої Творчости §	232-43 232-23
	Жіноча Секція	І20-08
	Концертне Бюро	232-27
Клепарівська І5:	С к л а д	22І-23

ВІЙСЬКОВА УПРАВА /Паркова ч.І0/ §	204-22 2І5-87

ВИДАВЕЦЬ: Український Центральний Комітет,
Краків, вул. Зелена 26,
Львів, Паркова ч.І0.

HERAUSGEBER: Ukrainischer Hauptausschuss,
Krakau, Grünestrasse 26,
Lemberg, Parkstrasse 10.